

Електронні докази у кримінальному провадженні

Проблемні питання:

- Форма/зміст – що є джерелом доказування?
- Достовірність
- Ідентифікація користувача
- Доступ до електронних доказів
- Знищення, спотворення, підробка електронної інформації
- Для зчитування та інтерпретації необхідне спеціальне програмне забезпечення
- Міжнародне співробітництво
- Криптування
- Експертиза

- Злочини проти нац.безпеки, фінансування тероризму (ст. ст.109-114-1, 258-5 КК України)
- Т.з. «білокомірцеві злочини»: поти власності, у сфері господарської діяльності, несплата податків (ст.ст.190-192, 200, 212 КК України)
- Розповсюдження порнографії (ст.301 КК України)
- Порушення авторського права (ст.176 КК України)
- Організація грального бізнесу (ст.203-2 КК України)
- Втручання в роботу ЕОМ (ст.ст.356 – 363-1 КК України)

Джерела

- **Речові докази** (матеріальні об'єкти, які були знаряддям вчинення кримінального правопорушення, зберегли на собі його сліди [...], в тому числі предмети, що були об'єктом кримінально протиправних дій, [...])
- **Документи** (до документів, за умови наявності в них відомостей, передбачених частиною першою цієї статті, можуть належати: 1) матеріали фотозйомки, звукозапису, відеозапису та інші носії інформації (у тому числі електронні); [...] 3) складені в порядку, передбаченому цим Кодексом, протоколи процесуальних дій та додатки до них, а також носії інформації, на яких за допомогою технічних засобів зафіксовано процесуальні дії)
- **Висновки експерта**

Збирання доказів

- Добровільне отримання;
- АЗ;
- Тимчасовий доступ до речей і документів;
- Обшук;
- Тимчасове вилучення майна;
- Арешт майна;
- Ініціювання та проведення власних експертиз

Віртуальні чи фізичні?

РД

- Копії відео, аудіозаписів, фотографій;
- Результат НСРД;
- Комп'ютери;
- Жорсткі диски;
- Системні блоки;
- Апаратно-системний комплекс;
- Смартфон;
- Навігатор

Аналогові

Документи

- Програми (у т.ч. і шкідливі)
- Web-сторінки
- Електронні гроші
- Електронна пошта
- Месенджери
- Копії відео та аудіозаписів, фотографій;
- Результат НСРД;
- Носії фіксування кримінального провадження
- IP адреса
- Хмарні сервіси
- Метадані
- SMS

Цифрові

Ідентифікація користувача

- електронний цифровий підпис

(корпоративна електронна пошта;

угода користувача певного інтернет-ресурсу (Судова влада, банкінг, документообіг в державних установах);

верифікація по номеру телефону)

ОСОБА_2, [...] у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст. [185](#), ч.1 ст. [200](#), ч.1 ст. [362](#), ч.2 ст. [185](#), ч.2 ст. [200](#), ч.3 ст. [362](#) КК України, -

[...] Так, знаходячись на своєму робочому місці, при виконанні службових обов'язків у приміщенні філії - Рівненське обласне управління АТ «Ощадбанк» за адресою: м. Рівне, вул. С. Петлюри, 16, 17 травня 2016 року о 14 год. 11 хв., ОСОБА_2, з метою переказу коштів, діючи у власних інтересах, за допомогою робочого комп'ютера та банківського програмного комплексу «Web-banking», будучи уповноваженою особою банку по роботі в програмному комплексі, використовуючи логін та відповідний пароль доступу, увійшов до програмного комплексу та вніс несанкціоновані зміни в інформацію, яка в ньому обробляється, і саме без наявності особи платника ОСОБА_1 та відповідного платіжного доручення сформував завідомо неправдивий електронний розрахунковий платіжний документ від імені останнього на переказ коштів, відповідно до якого без згоди платника здійснив безпідставний переказ коштів на суму 500 гривень з розрахункового рахунку № НОМЕР_1, який відкритий ОСОБА_1 для фінансування Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву».

62262731

- **IP-адреса (статична/динамічна)**

“[...] особам, які розмістили оголошення про продаж баз даних Державного реєстру фізичних осіб були присвоєні динамічні IP-адреси: ІНФОРМАЦІЯ_1 від 06.12.2016 о 13:04:42, ІНФОРМАЦІЯ_2 від 14.12.2016 о 08:45:30. Документи, тимчасовий доступ до яких планується отримати – про зв’язок абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання, якому було присвоєно динамічні IP-адреси: ІНФОРМАЦІЯ_1 від 06.12.2016 о 13:04:42, ІНФОРМАЦІЯ_2 від 14.12.2016 о 08:45:30”

64081105

“[...] надати тимчасовий доступ до інформації, яка знаходиться у володінні інтернет провайдеру із IP-адресою 37.115.208.112, яка належить діапазону IP-адрес ПрАТ “Київстар”, розташоване за адресою: м. Київ, вул. Дегтярівська, 53 з можливістю ознайомлення та вилучення”

Електронна переписка

«Надати старшому слідчому в ОВС Головного слідчого управління Національної поліції України майору поліції Пасічнику Юрію Олексійовичу доступу до речей та документів, а саме відомостей з можливістю їх вилучення, які містяться на електронній поштовій скриньці «ІНФОРМАЦІЯ_1.», яка знаходиться на серверах компанії Google Inc за адресою: 1600, Сполучені Штати Америки, Штат Каліфорнія, СА 94043, м. Mountain View, Amphitheatre Parkway»

64954107

«Крім того, адвокат Назарець Д.А. зазначає, що рахунки (ідентифікатори) НОМЕР_1, НОМЕР_2, НОМЕР_3, НОМЕР_4 та НОМЕР_5 електронної платіжної системи WEBMONEY не містять грошових коштів, оскільки платіжна система WEBMONEY не передбачає обігу грошових коштів, фактично на вказаних рахунках розміщена інформація про облік та електронний обмін титульних знаків, які мають виражену вартість у грошовому еквіваленті і якими користувачі системи можуть здійснювати оплату за товари та послуги тощо. У зв'язку з чим, представник ОСОБА_2 посилається на неможливість конфіскації цих титульних знаків та відшкодування шкоди, що було підставою оскаржуваного арешту. В судовому засіданні адвокат Назарець Д.А. клопотання підтримав та просив його задовольнити в повному обсязі. [...]

ТОВ "ВЕБМАНІ.ЮЕЙ" забезпечує функціонування електронної системи WebMoney Transfer. WebMoney Transfer використовується для Інтернет-розрахунків відповідними активами, які не є грошовими коштами, а фактично підтверджують право грошової вимоги користувача системи, а тому вказані Інтернет-розрахунки по суті є купівлею-продажем права вимоги в розумінні положень ст.512, ст.656 ЦК України. Система WebMoney Transfer містить облікові записи WMID, які використовуються користувачами системи і містять інформацію про вказані активи. За вказаних обставин слідчим суддею встановлено, що облікові записи НОМЕР_1, НОМЕР_2, НОМЕР_3, НОМЕР_4 та НОМЕР_5 не є грошовими рахунками і не містять грошових коштів, що виключає можливість їх конфіскації та відшкодування за їх рахунок шкоди, що було метою та підставою оскаржуваного арешту»

65121588

- телефон (сім-картка)
- соціальні мережі (ідентифікація, шахрайство)
- інформація провайдера послуг
- особа (відео/фото)

Експертизи

- Дані не змінювались з моменту вилучення до моменту подачі до суду
- Перевірка засобів здійснення експертизи
- Копіювання усіх видимих та невидимих елементів жорсткого диску
- Джерело отримання доказу
- Відсутність стандартів проведення таких експертиз/достовірності
- Неможливість оцінки вихідного коду комерційних програм (деяких)
- Краще робити 2 копії різними інструментами

Види

- судової фоноскопичної експертизи з метою підтвердження або спростування належності на аудіо записах голосу конкретній особі
- експертиза у сфері інтелектуальної власності (вартість + упущена вигода)
- комп'ютерно - технічна експертиза об'єктів
- експертизи телекомунікаційних систем та засобів
- судово-технічної експертизи

#3719

- Заборона тимчасового вилучення
- Використання спец. підрозділів
- Особливі вимоги щодо систем/терміналів
- Присутність адвоката (відповідальність?)

Дякую за увагу!

- Валерія Коломієць
- Адвокат
- Тренер-модератор з обміну досвідом між адвокатами системи БВПД
- Викладач магістерської програми з прав людини УКУ (захист прав людини під час кримінального провадження)
- Партнер практики кримінального правового захисту АО Бачинський, Коломієць та партнери
- +38 (066) 78 60 787
- +38 (067) 45 86 986
- e-mail: valeria.kolomiets@legaladi.ua
- 79005, м. Львів,
вул. Стефаника, 10/4